

Gheorghe Mocuța

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

Editura Școala Vremii

Volum apărut cu sprijinul Casei Corpului Didactic Arad
și a firmei S.C. M & M Instal Systems S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MOCUȚA, GHEORGHE
Istoria emoțiilor mele = Histoire de mes troubles /
Gheorghe Mocuța — Arad: Școala Vremii, 2008
ISBN 978-973-1793-07-8

821.135.1-1=133.1=135.1

Coperta: Viorel Simulov
Lector: Andrei Mocuța

Gheorghe Mocuța

S-a născut în anul 1953, la Curtici, județul Arad. Tatăl, Gheorghe și mama, Elena, au fost țărani. Licențiat în filologie la Universitatea din Timișoara. Este poet, critic literar și traducător, redactor asociat la revista Arca. Predă limba franceză la școala din Curtici. A debutat în volumul colectiv *Argonauții* în 1986, cu secțiunea *câmpia secretă*, iar în volum propriu cu *îngerul ridică lespede*, 1992 (premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Timișoara). Au urmat volumele: *zăpada anului unu* (poeme), 1994, *La răsântia scriiturii*, (eseuri), 1996, *omul de litere/ viața de hârtie* (poeme), 1998, *mic tratat asupra naufragiului* (antologie poetică de autor), 2001, *Pe aceeași arcă* (critică literară), 2001, *pregătiri pentru marea călătorie* (poeme), 2002, *Sistemul modei optzeciste* (critică literară), 2004, *Verlaine, Poeme*, (traducere din limba franceză), 2004; *călătorie. exil*, 2007, poeme.

Publică poezie și articole critice în majoritatea revistelor literare și articole de opinie în ziarele arădene. A obținut de mai multe ori Premiul filialei din Arad a Uniunii Scriitorilor și Premiul de excelență al Consiliului Județean Arad în 2004, precum și premii ale festivalurilor de literatură din Deva și Satu Mare. Marele Premiu „George Coșbuc” la Bistrița pentru volumul *călătorie. exil*, 2007.

I s-au tradus poeme în limbile franceză, engleză, germană și maghiară.

Georges Mocuta

Il est né à Curtici, près du département d'Arad. Son père Gheorghe et sa mère Elena ont été paysans. Licencié en philologie à l'Université de Timisoara. Poète, critique littéraire et traducteur, rédacteur associé à la revue Arca d'Arad. Il enseigne le français à l'école de Curtici. Il a débuté dans le volume collectif *Argonautii/ Les Argonauts* en 1986 avec le recueil *Campia secreta/ La Campagne secrète*. Son premier volume propre *îngerul ridică lespede/ L'Ange soulève la dalle* a reçu le Prix de début de L'Union des Ecrivains, la filiale de Timisoara. D'autres recueils qui sont parus : *zăpada anului unu/ la neige de l'an un*, poèmes, 1994, *La răsântia scriiturii, Au carrefour de l'écriture*, essais, 1996; *omul de litere/viața de hârtie, l'homme de lettres/ la vie de papier*, poèmes, 1998; *mic tratat asupra naufragiului/ petit traité sur le naufrage*, poèmes 2001, *Pe aceeași Arcă/ Sur la même Arche*, critique littéraire, 2001; *pregătiri pentru marea călătorie/ préparations pour le grand voyage*, poèmes; 2002, *Sistemul modei optzeciste/ Système de la mode des années '80*, 2004, *Verlaine, Poeme/ Verlaine, Poèmes (traduction du français)*; 2004, *călătorie. exil/ voyage. exile*, poèmes, 2007 (Grand Prix de l'Union des Ecrivains, „George Coșbuc”).

Il publie des poèmes et des articles critiques dans la majorité des revues littéraires et articles d'opinion dans les quotidiens d'Arad. A reçu des prix littéraires et d'excellence et des prix des festivals de littérature.

Ses poèmes ont été traduits en français, anglais, allemand et hongrois.

Gheorghe Mocuța

A tous mes amis français

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

antologie bilingvă româno-franceză
anthologie bilingue roumain-français

Editura Școala Vremii

Notă asupra ediției/ Note sur l'édition

Prezenta antologie de autor cuprinde o selecție din volumele *câmpia secretă* (1986), *îngerul ridică lespede*a (1992) *zăpada anului unu* (1994), *omul de litere/viața de hârtie* (1998), *pregătiri pentru marea călătorie* (2002) și *călătorie. exil* (2007). Traducerile aparțin Luizei Palanciuc (de la pagina 49 la pagina 79), lui Carmen D. Blaga (de la pagina 7 la pagina 11) și autorului.

La présente anthologie d'auteur comprend une sélection des recueils *câmpia secretă/ la campagne secrète* (1986), *îngerul ridică lespede*a / *l'ange lève la dalle* (1992), *zăpada anului unu/ la neige de l'an premier* (1994), *omul de litere/ viața de hârtie l'homme de lettres/ la vie de papier* (1988), *pregătiri pentru marea călătorie/ préparations pour le grand voyage* (2002) et *călătorie. exil/ voyage. exil* (2007). Les traductions appartiennent à Luiza Palanciuc, à Carmen D. Blaga et à l'auteur.

semne particulare

semne de bună purtare — cum le spunea bunica
de la care am învățat arta replicii fără cusur
puncte prin care realitatea îți forțează limitele
pătrunzând ca o celulă albă într-un plancton de celule
roșii
astfel minuscula cicatrice de pe frunte
când ai alergat la doi ani în întâmpinarea sobei de fier
astfel sprânceana unde mai păstrezi și acum
amprenta colților unui dulău căzut la datorie
în timpul exercițiilor de mitridatizare
astfel fractura mâinii stângi răsucită la spate
de prietenii tăi contrabandiștii
în sfârșit fermoarul înțepenit de pe abdomen
capodopera doctorului ududek
semne de recunoaștere ori de câte ori realitatea îți cere
parola
înghesuindu-te pe câte o stradă lăturalnică noaptea
semne de cunoaștere — le mai pipăi și acum la 40 de ani
ca pe o centură de siguranță
înainte de a porni din nou ca un adolescent
spre vârtejul micilor dureroaselor amănunte.

și iarăși: puncte prin care țâșnesc — ca niște harpoane —
protuberanțele unei seminții necunoscute
poate chiar nebănuitul râvnitul poem.

astfel copleșit de remușcări
poetul se întoarce mereu la semnele sale
asemeni ucigașului la locul faptei.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

signes particuliers

ces signes d'une bonne conduite – comme disait grand-mère
qui m'a appris l'art des répliques sans défaut
ces points par lesquels la réalité force les limites
en pénétrant comme une cellule blanche dans le plancton
des cellules rouges
telle la minuscule cicatrice du front
lorqu'à deux ans tu as courru à la rencontre du poêle en fonte
tel le sourcil où tu gardes toujours
l'empreinte des dents d'un mâtin tombé sur
le champ de bataille
pendant les exercices de mithridatisation
telle la fracture du bras gauche tordu par derrière
par tes amis les contrebandiers
tel finalement le fermoir raidi sur ton ventre
chef-d'oeuvre du docteur ududek
des marques de reconnaissance toutes les fois
que la réalité te demande
la parole
en te coinçant la nuit dans quelque ruelle de banlieue
des marques de connaissance – tu les touches toujours à tes 40 ans –
comme une ceinture de sureté
avant de repartir comme un adolescent
vers le tourbillon des petites détails douloureux.
et encore: ces points à travers lesquels surgissent
– on dirait des harpons –
les protubérances d'une lignée inconnue ;
peut-être même l'imprévisible poème désiré.

ainsi comblé par les remords
le poète revient toujours sur ses signes
comme l'assassin sur le lieu du crime.

bioritm

după câteva zile petrecute la munte
digerezi îndelung
ca șarpele boa după hipnotizarea micului mamifer
una câte una gesturile și întâmplările reale
pe care ai încercat odinioară
să le înțelege
nu doar cu ochii minții
ci ca pe niște lăcașuri
ale spiritului
așa cum în vechime dravidienii venerau
cu aceeași osârdie
la timpul potrivit
steaua râul stânca sau copacul.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

biorythme

après quelques jours passés à la montagne
tu digères longuement
comme un serpent boa ayant hypnotisé le petit mammifère
un à un les gestes et les faits réels
que tu as autrefois essayé
de comprendre
non seulement à travers les yeux de l'esprit
tout comme dans les temps anciens les dravidiens vénéraient
avec la même ardeur
en temps opportun
l'étoile la rivière le rocher ou l'arbre.

epistolă către un prieten

noi stăm aici în fața porților închise ale mitteleuropei
ca un tatuaj care se împuținează pe pieptul
bătrânului continent
și suntem ultimii coloni ai satului de frontieră
pe care îi întâlnești prietene
când te întorci din occident
dacă te mai întorci din occident.
acest poem l-am scris pentru tine prietene emigrant
cu ochii ațintiți la cerul înalt al ținutului
natal
într-un moment de transparență
prizând boarea sălbatică a ultimului salcâm
singura autoritate în materie de tristețe
atent la soborul rândunicilor care vin și pleacă
vin și pleacă
lăsând în urma lor cuiburi devastate
de vrăbii năvalnice
ori melankolia răsăriteană a inorogului
cuibărită în satele șvăbești unde au descălecat
de curând
primele neamuri din seminția vlăguită a moldovenilor.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

lettre à un ami

nous nous tenons ici devant les portes fermées de la mitteleuropa
comme un tatouage qui se rétrécit sur la poitrine
du vieux continent
et nous sommes les derniers colons du village de frontière
que tu rencontres mon ami
en revenant d'occident
si jamais tu en reviens.
ce poème c'est pour toi que j'écris mon ami émigré
les yeux fixés sur le haut ciel du pays
natal
pendant un moment de transparence
en prisant le souffle sauvage du dernier acacia
la seule autorité en matière de tristesse
attentif à l'assemblée des hirondelles qui viennent et partent
reviennent et repartent
en laissant derrière des nids dévastés
par les moineaux envahissants
ou la mélankolie orientale de la licorne
nichée dans les maisons des suabes où récemment
les premiers tribus de la peuplade éreintée des moldaves
sont descendues.

dis-de-dimineățã

în somnul holdelor
geme paradisul țãranului
hemoragia macilor înainteazã încet
cãtre pulsul nostru
al noilor secerãtori —

dis-de-dimineățã lãptarul
ne-a adus o cofã cu lacrimi
amiaza se scurge ca o lavã
prin porii materiei
vara — timpul e-un don quijote
sedus de ironia soartei

totul curge.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

à l'aurore

le paradis du paysan gémit
dans le sommeil des blés
l'hémorragie des coquelicots avance
lentement
vers notre poulx -
le poulx de nouveaux moissonneurs.

à l'aurore le laitier
nous a apporté un broc de larmes
le midi s'écroule comme une lave
dans les pores de la matière
en été - le temps est un don qui jotte
séduit par l'ironie du destin

tout s'écoule.

o relatare din obsedantul deceniu

se dedică profesorului Tiberiu Novac

în fiecare an de ignat
când se adunau toți nepoții în casa bunicii
fratele tatii evoca între sarmale si caltaboși
isprăvile bunicului ilie
cercetaș în primul război mondial
care vorbea rar și apăsat și te lovea cu vorba
mai rău decât cu bâta
iar tata ne povestea cum s-a întors de pe frontul rusesc
într-o noapte
a sărit poarta și s-a dus în grajd
să mângâie mai întâi caii
și numai după aceea a bătut la geam
să-și trezească părinții
iar eu adormeam liniștit în poala bunicii
ascultând frânturi dintr-o mioriță locală
care s-a întâmplat să fie tragedia acestui neam:
„ doi flăcăi o avut moșu'
unu' verde unu' roșu „

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

une histoire de l'obsédante décennie

dédié au professeur Tiberiu Novac

chaque année à l'occasion de *l'ignat*
quand la famille se réunissait dans la maison de la grand-mère
le frère de mon père évoquait entre les deux plats
les aventures du grand-père ilie
éclaireur pendant la première guerre mondiale
qui parlait rarement en appuyant sur les mots
et sa parole frappait plus fort qu'un bâton
et mon père nous racontait comment il a regagné
la maison
pendant la nuit où il est revenu du front russe:
il est passé par dessus la palissade et est allé dans l'écurie
pour caresser d'abord les chevaux
et il n'a pas frappé que peu après dans les vitres
pour réveiller ses parents -
et moi je m'endormais heureux sur les genoux de la grand-mère
en faisant attention aux fragments d'une mioritza locale
qui passe pour la tragédie de ce peuple:

'mon père avait deux fils mon père
l'un fût *rouge* et l'autre *vert*.

reveria

reveria întrerupă de mecanismul uzat al zilei
vocea copilului cu reflexe de mercur :
„știți? am un prieten câine. e deja bătrân“

hai mai bine despre transparența ideii
cum pot aceste clape să exprime un text?
curbura poemului deslușindu-se
din arcanele ierbii.

întoarce pagina.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

la rêverie

la rêverie coupée par le mécanisme usé du jour
la voix de l'enfant à nuances de mercure
„vous y êtes? j'ai un ami chien. il est déjà vieux“

allez parlons mieux de l'idée transparente
comment est-il possible que tous ces touches de piano
expriment un texte ?
la courbure du poème se démêle
des arcanes de l'herbe

tournez la page.

nașterea poemului

cât vezi cu ochii
poemul susură se revarsă din propria-ți gură
într-un șuvoi de sunete încărcat de emoție
ca o dinastie împovărată de ereditate
dintr-o mai veche stampă chinezească.
distingi fâșâitul cald învăluitoare al respirației
omușorul inițiativ topindu-se ca o stalactită
sub greutatea cuvântului (un zeu acrișor
hărțuit de o durere continuă)
limba zvârcolindu-se ascuțindu-și capătul liber
într-un dans al smulgerii de sine.

închizi ochii
și glasul tău devine boarea
care va spulbera cenușa poemului.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

naissance du poème

cela se voit de loin
le poème susurre s'éparpille de ta propre bouche
dans un flot de sons chargé d'émotion
comme une dynastie accablée d'hérédité
d'une vieille stampe chinoise.
tu distingues le froufrou chaud enveloppant
de la respiration.
la lnette initiatique fond comme une stalactite
sous le poids de la parole (une divinité comme aigrette
harcelée par une douleur continue)
la langue se tortille se développe appointe l'extrémité
libre
dans une danse de l'arrachement de soi.

tu fermes les yeux
et ta voix devient le zéphyr
qui va éparpiller les cendres du poème.

cinci simțuri

din osul alb descărnat al melancoliei
se scurg inegale zile și nopți
bărbatul vede aude gustă miroase și pipăie
cornul real al unui mare trup invizibil.
punctual răsăritean s-a retras într-un concept.

deznodând gâtul lebedei femeia conspiră
cu singurul șarpe al casei
ce își are sălașul
în aorta cunoașterii.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

cinq sens

de l'os blanc décharné de la mélancolie
s'écoulent des jours et des nuits inégaux
le masculin voit entend goûte sent et tâtonne
la corne réelle d'un grand tronc invisible
le point oriental s'est retiré dans un concept.

en dénouant le cou de la cygne la femme conspire
avec le seul serpent de la maison
qui a sa demeure
dans le coeur de la connaissance.

am descoperit un vechi prieten

ce triluri de grădină răzbat din acest portret
peste care viermuiește desfrunzită iedera
amintirii

ce privire lucidă
care te fixează din propriul său autoportret
cu acizii uleioși ai pupilei.

auscultându-mi trupul
mi s-a arătat un lup cenușiu și blând
vincent van gogh — urechea mea tăiată.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

j'ai découvert un vieil ami

quels trilles de jardin nous parviennent de ce portrait
dans lequel le lierre du souvenir grouille défeuillé

quel regard atroce
qui nous fige de son propre autoportrait
aux acides huileux de la pupille.

en auscultant mon corps
il m'est apparu un loup cendré et docile
vincent van gogh - mon oreille tranchée.

vis

ce căutăm noaptea pe sub scaune pe sub mese
vârtejul songul aspirina șarpele necunoscuta ?
cuvintele dorm în așternutul respirației
vis lunecos — clișee sângerânde
cocleala dimineților de vară.

poate readormind ne trage de mână vedenia
vârtejul songul aspirina șarpele necunoscutul
poate s-a săvârșit demult în moarte
înțelesul acestor cuvinte.

turmele

arome strivite de piciorul păstorului
mici întâmplări dezlegate de orice contur
o descriere a infrarealului —

dinspre hățișul copilăriei
herghelia amiezii mă calcă în picioare
cerul e albastru ca blugii mei cei vechi

numai culmea sântămăriei răsturnată în ceață
cu minaretele turmelor răsucind peisajul.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

les troupeaux

des arômes écrasés par le pied du berger
des petites histoires déliées de toute limite
une description de l'infraréal -

de la broussaille de l'enfance
le haras du midi me foule aux pieds
le ciel bleu pareil à mes vieux blue-jeans

il n'y a que la cime de la montagne *santamaria*
renversée dans les brumes
aux minarets des troupeaux qui tordent le paysage.

citind cu un singur ochi

explorarea aerului poate începe
dinspre raza ochiului senin
aflat în orbita unui muritor
într-o dimineață când sâni sfârtecați ai norilor
au întărcat lumina răsăritului.
solul ei răzbunător spintecă aerul
ca un orb ce ar strivi cu arcadele sale
eternitatea de asfalt a unei clipe.

citind cu un singur ochi tăvălugind porii hârtiei
te lovești de trupul gol al paginii boreale —
strigoii florii uitate demult într-o carte.

tot astfel nisipul amintirii
din ochiul celălalt.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

en lisant d'un seul oeil

l'exploration de l'air peut commencer
du rayon de l'oeil serein
caché dans l'orbite oculaire d'un mourant
un matin quand les seins déchirés des nuages
ont sevré la lumière du soleil levant.
son messenger vengeant évente l'air
comme un aveugle qui écraserait à ses arcades
l'éternité d'asphalte au dernier moment.

en lisant d'un seul oeil en brisant les pores
du papier
tu te heurtes contre le corps nu de la page
boréale -
le vampire de la fleur oubliée il y a longtemps
dans un livre.

de même le sable du souvenir
de l'autre oeil.

epitaf

*au pus capacul pe cutie
bat cuiele în ea acum
tot universul se-ncălzește
de trupul lui călduț de scrum*

resturile unui prânz cafeaua
din coajă de pâine
memoriile indigeste ale tatălui meu :
« am cărat trei căruțe de sfeclă la zootehnie
o căruță de fân pentru cai »

clișee din '41 frontul rusesc
femurul atins de o schijă
călătoria cu trenul sanitar
spitalul vienez tratamentul aliaților
(*schwester wasser bitte wasser*)
zilnic un kilogram de portocale

obsesia de a scrie medicului salvator
de dincolo de cortina de fier.
la 60 de ani brusc o gheară severă
întrerupse plutirea crugul acestui poem.

épitaphe

*ils ont mis le couvercle sur la boîte
ils viennent d'y enfoncer les clous
l'univers entier se rechauffe
de son corps tiède de cendre*

les restes d'un déjeuner le café noir
de la croûte du pain noir
les mémoires indigestes de mon père:
*j'ai transporté trois charretées de betterave pour
le bétail
une charretée de foin pour les chevaux
de la coopérative*

clichés de '41 le front russe
le fémur touché par un éclat de shrapnel
après trois semaines de voyage fébrile
l'hôpital viennois
(*schwester wasser bitte wasser*)
chaque jour un kilo d'oranges

vingt ans après
la nostalgie d'envoyer une lettre au médecin sauveur
d'au delà du rideau de fer.
à 60 ans brusquement une griffe impitoyable
interrompt le flottement l'orbite de ce poème.

salonul 13

domnul popescu și-a scos fierea
și se pregătește pentru lupta cu îngerul
a sărbătorit cei 64 de ani ai soției
în salonul 13

(viața în doi
e o masă foarte întinsă
pe care se prelinge încet adevărul
spre o groapă comună)

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

le salon nr. 13

monsieur popesco a fait opérer sa bile
il se prépare pour le combat corps à corps avec son ange
il a fêté les 64 ans de sa femme dans le salon 13

(la vie en deux
est une table très étendue
où la vérité tombe goutte à goutte
la vérité
vers une fosse commune)

balada înălțării

vin' cu mine-n rai
dalbe cir-lir-lai

viermilor ce-au ros
dulcele tău os

le vom fi curat
boală herostrat

gradena holteie
de a fi femeie

greabănul surpat
de a fi bărbat

androgini cu streche
de a fi pereche

ci aleși de Domnul
ne junghia-va somnul.

ballade de l'élévation

viens avec moi au paradis
blanche créature sans souci

aux vers qui ont rongé ta nuque
ton os si doux ta noble croupe

nous leurs serons proprement dit
un hérostrat une maladie

la jeune gradène qui aspire
de devenir une femme subtile

le garrot ruiné et mal
de devenir son propre mâle

des androgynes pervers et fous
de devenir un couple - nus

mais par Dieu élus - là-bas
le sommeil nous égorgera.

versul

*„cu puțin exercițiu poți ajunge să vezi aerul“
(Radu Petrescu)*

un măr golden la două dimineța
insondabilul vis cu tauri și alborade
cubul de aur printre aștrii nopții
implacabil alb-negrul austerității locale
(vocea tovarășului electrizând piețele
rația de benzină cozi la alimentara
cincinalul congresele)

versul ratat ratat sub o lespede.

aerul ia forma propriului spirit
retorica zgâlțâie un perete
departe de cețurile familiei.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

le vers

*„avec peu d'exercice on peut arriver à voir l'air“
(Radu Petresco)*

une pomme golden à deux heures du matin
l'insondable rêve avec des taureaux et des alborades
le cube d'or parmi les astres de la nuit
l'implacable blanc-noir de l'austerité locale
(la voix du conducator électrisant les places publiques
le rationnement du carburant des queues à alimentara
le congrès du parti le plan quinquennal)

le vers raté raté sous une dalle.

l'air prend la forme de ton propre esprit
la rhétorique secoue un mur
loin des brumes familières.

câmpia secretă

ne primește câmpia cu un miros de moaște
sufletul ei s-a aruncat în ultima fântână
sfânt neprihănit e colbul neștiutului drum
constelații de gropi ce au călăuzit secolele
încetineala carelor măsurând eternitatea
gândul se reculege și intră într-un salcâm
(cățelul pământului se gudură și îți linge mâinile)

curată precum visele din patul fecioriei
toată câmpia e-o cămașă de mire
astfel l-a îmbrăbodit Dumnezeu pe țaran:
Petru de la piatră Gheorghe de la pământ
Vasile de la rege —
arătări izvodite de caniculă dănuiesc
asemeni mâinilor vrăjite ale facerii —
cuvinte-i-se cu adevărat verii numele de mireasă.

mohorâte mai sunt răscrucile cu fântânile arse
și troițele la care nimeni nu se mai închină —
alături iarmarocul ciulinilor unde-și vând
corbii bătrânețea
câmpiei ce secretă odihnă pentru ziua a șaptea.

trecem calea ferată de o sută de ani
călăuziți de sărutul de iudă al orașului.

colecție particulară

colecționezi clișee
din viața celor nestatornici
(biografia lor e un moft
care ronțăie din tot felul de citate)

cuvintele
sunt o legătură de sânge
între paginile nescrise
și frunțile lor zbuciumate

cuvintele
sunt o legătură primejdioasă
între existența poetului
și câinele vagabond

ești hagiograful
celor nestatornici.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

collection particulière

tu collectionnes des clichés
de la vie des gens inconstants
(leur biographie est une bagatelle
qui ronge tout sorte de passages cités)

les mots
sont une liaison de sang
entre les pages blanches
et leurs fronts tourmentés

les mots
sont une liaison dangereuse
entre l'existence du poète
et le chien vagabond

tu es le hagiographe
des inconstants.

insomnie cu o carte

citesc — nu știu de ce — cu o spaimă nereținută
ultima carte de poeme a unui prieten.
lecția de anatomie poate fi o variantă
a cinei de taină în chiar regia lui iuda.

călătorind prin arșița atâtor cărți
nu uita prietene să cercetezi filele
cum ai închide pleoapele unui muribund.

când scrii
limba ta însetată
să fie unită cu respirația
asemeni sufletului nedezlipit de trup.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

insomnie avec un livre

je lis - je ne sais pas pourquoi - obsédé par une crainte
le dernier livre de poèmes d'un ami.
la leçon d'anatomie peut devenir une variante
de la grande cène mise en scène par judas.

en voyageant dans la chaleur torride de tant de livres
n'oublie pas mon ami d'examiner les pages
comme si tu fermes les paupières d'un moribond.

quand tu écris
ta langue assoiffée
soit unie à la respiration
tout comme le coeur inséparable du tronc.

poemul

*„Cu cât te apropii de Dumnezeu, cu atât ești mai singur.
El este singurătatea neîțarmurită.“
(Léon Bloy, 1915)*

in
tri
gi
le
acestui
sânge
urcă până la Dumnezeu

nici o amenințare
nici un scâncet
dinspre camera de tortură.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

le poème

*„Plus tu t'approches de Dieu, plus tu es seul:
Il est la solitude sans rivages.“
(Léon Bloy)*

les
in
tri
gues
de mon
sang
montent jusqu'à Dieu.

pas de menace
plus de gémissement
du côté de la chambre de torture.

încercare asupra emoției

ce fac eu acum?
m-am oprit
și respir
în ritmul unui poem
infinit.
aerul proaspăt
e cheia de boltă
a serii.
gura bolborosește cuvinte
înroșite în sânge
emoția slăbește lațul.
răcoarea pătrunde în creier.

o bătaie de inimă:
se năruie totul.

essai sur l'émotion

qu'est-ce que je fais maintenant ?
je me suis arrêté
et je respire
dans le rythme d'un poème
infini.
l'air frais
est la clé de voûte
du soir.
la bouche balbutie des mots
rougis par le sang
l'émotion détend le noeud coulant
la fraîcheur pénètre dans mon cerveau.

un battement de coeur:
tout s'écroule.

gândul curat al dimineții

după o noapte de nesomn și alcool
atât de departe e ochiul meu de trup
încât se lovește de imaginea răsturnată
a existenței de hârtie
iar sufletul aburit și stingher
nu e decât prelungirea unui trup păcătos
un *appendix probi*
un mădular sănătos.

l'esprit sain du matin

après une nuit d'insomnie et d'alcool
mon œil est si éloigné du corps
qu'il cogne sur l'image renversée
de l'existence en papier
et mon âme éthérée et craintive
n'est que le prolongement d'un corps chargé de péchés
un *appendix probi*
le membre plein de vie et santé

somnul națiunii

noi suntem români maghiari rromi
nu ne vindem țara noi avem constituție
șvabii și sașii se pot întoarce liniștiți
pe plaiurile mioritice
munții noștri aur poartă dar patria
e mereu primejduită
noi avem nostalgiile noastre
un tineret dârz intelectuali subțire
dar avem și mineri care apără cuceririle
revoluționare dacă vrem
noi putem construi casa republicii
și bulevardul socialismului cu fața umană
noi nu avem nevoie de monarhie și moșieri
de exilați ei n-au mâncat salam cu soia
nici de golani în piețe
pe vremea lui ceașescu s-a construit enorm
dar monstrous. canalul dunăre-marea neagră
se vede binișoor din cosmos
nu erau șomeri nu era valută
azi avem *stupid people* și jale multă multă.

le sommeil de la nation

nous sommes roumains hongrois rroms
nous ne vendons pas notre pays
nous avons une constitution
les souabes et les allemands peuvent revenir sans crainte
sur les terres de leurs ancêtres
nos montagnes cachent l'or mais la patrie
est toujours menacée
nous autres nous avons nos nostalgies
une jeunesse vaillante de fins intellectuels
mais nous avons aussi les mineurs qui
s'il le faut
défendent les conquêtes révolutionnaires
nous pouvons bâtir la maison du peuple
et le boulevard du socialisme à visage humain
nous n'avons point besoin de monarchie
ni de boyards
ni d'exilés qui n'ont pas eu à manger du salami au soja
ni des hooligans.
à l'époque de ceausescu on creusa géant
mais monstrueux.
le canal danube-mer noire
on le voit paraît-il depuis là-haut
avant il n'y avait pas de chômeurs
pas de devises
aujourd'hui nous avons *stupid people* et
des malheurs
des malheurs.

vertij

nimic.

spui nimic și golul se prăbușește asupra ta
te prăbușești în golul care te resoarbe
tu: omul de litere și viața ta de hârtie
vă sprijiniți unul de celălalt
ca norul și scama.

altfel poemul n-ar fi decât o urzeală
a unei minți rătăcite pe această cărare
de munte.

muntele spre care te îndrepti
dă mereu târcoale pustiului din tine
îl amușină câinește ca pe un seamăn
numai așa i se limpezește sensul
numai așa te tulbură.

vertige

rien.

tu ne dis rien et le vide s'écroule sur toi
tu t'effondres dans le vide qui te dissout
toi: l'homme de lettres avec ta vie de papier
vous vous tenez l'un l'autre
comme le nuage et l'effilure.
sinon le poème ne serait que la trame
d'un esprit égaré sur ce sentier
de montagne.
la montagne vers laquelle tu chemines
rôle toujours autour du désert qui vit en toi
le renifle tel un chien tel un semblable
ainsi seulement le sens lui devient clair
ainsi seulement elle peut
t'émouvoir.

insomnii

fiecare insomnie
e o bilă albă
lovită din plin
cu tacul singurătății.

ea ar putea schimba
destinul poetului
ar putea aboli hazardul.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

insomnies

chaque insomnie
est une boule blanche
frappée de plein fouet
par la massue de la solitude.

elle pourrait changer
le destin du poète
pourrait même abolir à jamais
le hasard.

underground

rădăcinile ființei mele
au intrat adânc
în lutul câmpiei
odată cu oasele mocuțeștilor
tot așa cum — pe nesimțite —
floarea efemeră a visului
și-a scuturat opiul
în sângele meu.

îmi urcă în creier otrava
acolo unde s-a deschis
o rană mai veche
o fantă prin care să pot privi
steaua câmpului.

underground

les racines de mon être
sont descendues au plus profond
dans l'argile du pré
en même temps que
les os des mocuta.
de même que
tout doucement
la fleur éphémère du rêve
a coulé son opium
dans mon sang.

le poison monte dans mon crâne
là où s'est ouverte
une blessure ancienne
une fente par laquelle
je puis regarder
l'étoile du pré.

ovidiu la tomis

în ochii poetului exilat
urcat pe soclu de urmașii barbarilor
stăruie imaginea crepusculară a adevăratei rome
pe care tânărul profesor
repartizat de curând într-un sat de munte
visează să o inoculeze — vie și nevătămată —
puilor de moți
din inima apusenilor.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

ovide à tomis

dans les yeux du poète exilé
élevé sur un socle
au pays des barbares
survit l'image crépusculaire
de la vraie rome
que le jeune professeur
fraîchement muté
au fin fond d'un village de montagne
rêve de léguer
saine et sauve
aux rejetons des bergers
du haut des carpates.

simulacre

și cea mai tulbure întâmplare cea mai veninoasă
înțepătură
devine — iată — o cruntă aparență un simulacru
în fața acestui coșciug plin cu flori umile de toamnă
care așteaptă învierea.

*

(pagină mototolită)

de ce mă tulburați acum
de ce mă întrerupeți ?
tocmai croiam un vers
pe măsura ultimei iluzii.

*

mama :

o carte închisă
pentru totdeauna.

*

(iluzia)

mișcă din calea mea
zeitate cu trup de vacă indiană
și vorbește odată muritorilor
cu sufletul tău lunecos ca argintul viu.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

simulacres

même l'incident le plus trouble
la plus vénéreuse piqure
deviennent – voilà donc – une cruelle apparence
un simulacre
devant ce cercueil rempli d'humbles fleurs d'automne
qui attendent la résurrection

*

(page froissée)

pourquoi m'embrouillez-vous à présent
pourquoi me coupez-vous
j'étais en train de tisser un vers
sur mesure –
la mesure de ma dernière illusion

*

maman:

un livre à jamais
refermé.

*

(l'illusion)

file devant moi
divinité au corps de vache hindoue
et parle pour une fois aux mortels
avec ton âme errante
comme le vif-argent.

cocon

ochiul meu e o larvă
care ziua
se hrănește nesățios
cu existența dumneavoastră
doamnă —
iar noaptea
îi cresc aripi
și îmi zboară nestingherit
prin trup.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

cocon

mon œil est une larve
qui au lever du jour
avale goulûment
votre existence
madame –
et la nuit
voit ses ailes pousser
et vole sans entrave
dans mon corps
tout petit.

poemul ca obstacol și ieșire din impas

detest conotațiile livrești
ale existenței mele
sunt un ins salubru

și totuși
nu mă pot lăsa de fumat
și de poezie

după cum nu mă pot scălda de două ori
în apele aceluiși mister.

de pe trupul meu încordat
ar sări deodată
toate semnele particulare.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

le poème en tant qu'obstacle et issue de secours

je haïs les connotations livresques
de mon existence
je suis un gars salubre

et pourtant
je n'arrive à lâcher
ni la cigarette
ni le poème

comme je ne puis plonger deux fois
dans les eaux du même mystère.

tous les signes particuliers
jailliraient d'un seul coup
de mon corps tout tendu.

**introducere în teoria poemului
pentru emanați politicieni și târfe**

nu vă mirați poemul
nu
e
decât
un
frag
ment
din reflectarea cerului
în
ochiul de apă.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

**introduction dans la théorie du poème
à l'usage des politiciens nouvellement émergés
et des putes**

ne soyez pas étonnés
le poème
n'est
qu'un
frag
ment
du reflet céleste
dans un œil d'eau.

prietenii spulberate

sunt o țintă ușoară
pentru prietenii mei
ca o fiară rănită
rătăcind înnebunită de durere
prin păduri.
de multe ori îi las să se apropie
pe prietenii mei
ca să le pot distinge mai bine
chipul —
mișcarea nervoasă a tâmplei
culoarea ochilor
sau bătaia inimii.

ah ce țintă ușoară
sunt prietenii mei.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

amitiés émiettées

je suis une proie facile
pour mes amis
tel un fauve blessé
rôdant affolé de douleur
à travers bois
je laisse souvent mes amis
s'approcher
pour mieux distinguer
leurs visages –
le mouvement vif de la tempe
la couleur des yeux
ou le battement du cœur

ah quelles proies faciles
sont mes amis

ars poetica

sub pleoapa mea adastă
lacrima ta cititorule
viziunea care te încolțește în vis —
spinul din ochiul tău
îmi închide pleoapa
și o deschide
ca pe o poartă a sufletului —
lacrima ochiului străin
o încălzesc pe obrazul meu
cititorule
și o sorb ca pe un filtru
tămăduitor.

suferința închipuită
de alții
o trăiesc aievea
până în cele mai mici amănunte
cititorule.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

ars poetica

sous ma paupière attend
ta larme
lecteur
la vision qui t'engendre en rêve –
l'épine dans ton œil
referme ma paupière
et l'ouvre
comme une porte de l'âme –
la larme de l'œil étranger
tombe sur ma joue et s'attédie
lecteur
je l'avale ensuite – nectar bienfaisant

le supplice imaginé
par les autres
je le vis dans ma chair
jusqu'aux moindres détails
lecteur.

omul de litere / viața de hârtie

cineva mi-a furat copilăria pe când adormisem
așa cum noaptea de vară îmi fura veșmintele la scăldat
aruncând un pumn de stele în iarbă

cineva mi-a furat copilăria
a fost văzută în tovărășia dubioasă
a omului de litere

viața e un text apocrif
nu știi niciodată cine ți-o poate scrie
sau inventa
după cum nu poți afla niciodată
ce ți-e scris.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

l'homme de lettres / la vie de papier

quelqu'un a volé mon enfance lorsque je m'étais
endormi
comme la nuit d'été autrefois me volait
les vêtements à la baignade
jetant dans l'herbe une poignée d'étoiles.

quelqu'un a volé mon enfance
on l'a vue dans la compagnie douteuse
de l'homme de lettres.

la vie est un texte apocryphe
on ne sait jamais qui vous l'écrira
ou inventera
de même que l'on ne peut jamais savoir
ce qui vous est donné à vivre.

(la aceeași masă)

francisc n-a mai ieșit în lume
de pe vremea când trăia în concubinaj
cu una din ideile sale despre fericire
acum s-a retras în propriul său punct
de vedere.
se zvonește că extrage rădăcina pătrată
a sensului vieții
visând să răstoarne
concepțiile învechite despre poem.

francisc este un jucător cinstit
dar a mizat totul pe o carte
a câștigat și a pierdut
la aceeași masă cu dama moarte.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

(à la même table)

françois n'est plus sorti dans le monde
depuis le temps où
il vivait en concubinage
avec l'une de ses idées sur le bonheur
il s'est retiré à présent
dans son propre point
de vue
il paraît même
qu'il extrait la racine carrée
du sens de la vie
songeant à renverser
les anciennes théories sur le poème.

françois est un joueur honnête
mais il a tout misé sur une seule carte
il a gagné
et il a perdu
à la même table
que madame la mort.

Gheorghe Mocuța

(poetul)

un traficant
al așezării în pagină
(o călăuză)
a noimelor
spre abis.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

le poète

un trafiquant
de la mise en page
(un guide)
des sens
vers l'abîme.

(punere în abis)

ovidiu pecican scrie un roman
al cărui personaj principal e chiar vărul său
sandu
care pe când lucra la biografia romanțată
a vărului său ovidiu
a fost strivit de raftul tixit al unei biblioteci
s.f.
din această nevinovată punere în abis
nu putem ieși
decât în piața endependenți.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

(mise en abîme)

ovidiu pecican écrit un roman
dont le personnage principal
est son cousin
sandu
lequel
fut écrasé
quand il travaillait
à la biographie romancée
de son cousin
ovidiu
par une bibliothèque
pleine à craquer
de livres sf

de cette innocente
mise en abîme
on ne peut déboucher
que sur la place
de l'endépendance.

viața lumii

un dascăl depeizat întors acasă din apostolat
și devorat de himerele altora
un sămănătorist melankolic
incapabil să-și administreze pământul moștenit
un visător pe care prietenii de pahar nu au reușit
să îl vindece
poate doar i-au schimbat anumite obiceiuri :
l-au scos din bibliotecă și l-au făcut primar/la revoluție
în micul orașel de câmpie
spre a cunoaște viața lumii așa cum e
când o trăiești o singură dată
l-au împins spre vuietul mulțimii
pe care o electriza cu discursuri de decepție.
dar a venit vremea să ne exhibăm sentimentele
convingerile iubirea și ura
a venit vremea să umplem paginile cu tot ce
ne trece prin minte inimă și literatură
a venit în sfârșit vremea să apărem la televizor
să conversăm despre mao stalin ceaușescu
despre lichele lachei linșaj libertate libido
la școală fiecare pauză e o pauză mare
evenimentul zilei flacăra roșie românia mare
ura și disprețul clasei muncitoare regele
coposu sandra brown trasecistele (« port în permanență
la mine prezervative colorate și aromate »)
inspectorul general e-un profesor de mușchi
proful de mate citează din sven hassel
profa de istorie se uită la seriale pentru adolescenți
fostul activist a devenit leader sindical
restaurația corupția la umbra tranziției în floare
totu-i praf lumea-i cum este
iar sala profesorală intră în rezonanță
cu vocea crainicului de la europa liberă
care o ia razna prin urbea adormită
anunțând o nouă mineriadă.
vorbă poetului sârb: vom intra în secolul XXI
cu cinsprezece kilometri de morți.

la vie du mode

un enseignant dépaysé rentré chez lui
de l'apostolat
et dévoré par les chimères des autres.
c'est un semeur à tout vent mélankolique
incapable d'administrer la terre qui lui a été léguée
un réveur que les mecs du bistro n'ont pas réussi à guérir
mais peut-être l'ont aidé à modifier sa conduite
ils l'ont chassé de la bibliothèque et l'ont nommé
maire/ pendant la révolution de '89 dans la petite ville de frontière
afin de connaître la vie du monde telle qu'elle est
lorsque tu respires comme un acteur vit son rôle
ils l'ont poussé vers la rumeur de la foule
qu'il électrisait parfois avec son discours de déception.
mais le temps est venu d'exhiber nos sentiments
les convictions l'amour et la haine
le temps est venu de remplir les pages de tout ce
qui nous passe dans la tête l'esprit et la littérature.
le temps est venu enfin de paraître à la télé et converser
sur mao staline ceausescu
des vauriens des laquais des lynchage de la liberté du libido.
à l'école chaque récréation est la grande récréation
l'événement du jour le flamme rouge la grande roumanie
la haine et le mépris de la classe ouvrière le roi
coposu sandra brown les nana (*'je porte en permanence
sur moi des préservatifs colorés et parfumés'*)
l'inspecteur général est un prof de muscles
le prof de maths cite des horreurs de sven hassel
la prof d'histoire suit les séries pour les adolescents
l'ex-activiste du parti est devenu leader syndical
la restauration la corruption à l'ombre de la transition en fleur
tout s'en est allé en poussière le monde est ainsi
et la salle des professeurs entre en résonance
avec la voix du speaker de la radio *free radio*
qui quitte le droit chemin dans la petite ville endormie
et annonce une nouvelle minériade.
comme dit le poète serbe: nous entrerons au
XXI-e siècle avec quinze kilomètres de morts.

poem cu răspundere limitată

ce n-aș da să fiu și eu
un boschetar fericit din parcul gării
și să visez idealuri
cu răspundere limitată

ce n-aș da să mă întorc la tine poesie
ca mița baston la amantul ei
care o snopește —
ca un golan în piața universității
invadată de minerii chemați
să apere cuceririle revoluționare.

*(tout est permis tout sera bien
quand le monarque est citoyen)*

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

poème à responsabilité limitée

je donnerai n'importe quoi
pour devenir moi-aussi un bosquetaire heureux
habitant le parc de la gare
et rêver des idéaux
à responsabilité limitée

je donnerai ma vie pour
rentrer chez toi poésie
comme mitza baston à son amant
qui la roue de coups –
comme un golan en place d'université
envahie par les mineurs appelés
à défendre les conquêtes de la révolution.

*(tout est permis tout sera bien
quand le monarque est citoyen)*

șapte vaci slabe

între două majorări de prețuri
visez să scriu un poem despre
nemurirea sufletului
între două remanieri de guvern
iambii suitori mi s-au încâlcit în barbă
săltărețele dactile dau târcoale
bietului om de sub vreme.
privesc cu jale oglinda retrovizoare
a secolului
la impactul biologic al nației
cu dihononia tinerei democrații.

noaptea visez șapte vaci slabe
cum le înghit pe cele grase
după care îmi ling cu lăcomie trupul
ca pe un drob de sare.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

sept vaches maigres

entre deux augmentations de prix
je rêve à écrire un poème sur
l'immortalité de l'esprit
entre deux remaniements de gouvernement
les iambs grimpants se sont emmelés dans ma barbe
les sautillantes dactyles rôdent
le pauvre être longtemps étouffé par les circonstances.
je regarde avec peine dans la glace retrovisoire
du siècle
à l'impact biologique de la nation
avec la discorde de la jeune démocratie.

pendant la nuit je rêve sept vaches belles et allaitantes
après quoi elles lèchent gloutonnement mon corps
comme un bloc de sel.

viața la țară

credeai că viața la țară
te va salva de spaimă și nebunie
de trecerea timpului
și îți va aduce pe o tavă de argint
capul otrăvit al ratării.
nu mai scriu versuri noaptea
nici frescele bisericii
în care ai citit revelația
nu îți mai spun nimic.
aștepți zadarnic șoapta
îngerul a murit în tine
zadarnic îți mai umblă doctorii
prin trup
subiectele nu-și găsesc predicția
zadarnic un diavol îți dă târcoale
și te îndeamnă să scrii
tu privești în gol
ca în vizuina unui animal fugărit :
da e ceva acolo în măruntaie în creier
ce seamănă cu mersul șerpuit al fiecărei
zile
cu freamătul mulțimii
care între barabas și isus
îl alege pe isus
să se răstignească.

la vie à la campagne

tu croyais que la vie à la campagne
te sauverait de la terreur et de la folie
du passage du temps
et t'apporterait sur un plateau d'argent
la tête empoisonnée de l'échec.
tu n'écris plus de vers pendant la nuit
et les frèsques de l'église
où tu as lu la révélation
ne te disent plus rien.
tu attends en vain le chuchotement
l'ange est mort en toi.
en vain les médecins fouillent
ton corps
les sujets ne retrouvent plus la prédication
en vain un diable rôde autour de toi
et t'incite à écrire
tu regardes dans le gouffre
comme dans la taupière d'un animal pourchassé:
oui il y a quelque chose dans les viscères
dans le cerveau
quelque chose qui ressemble à la marche sinueuse
de chaque journée
au frémissement de la foule
qui entre barabas et jesus
choisit jesus
pour être crucifié.

zodiac

m-am născut pe 5 iunie la 5 dimineața în ziua a cincea
a săptămânii
mama în chinurile facerii blestema cât o țineau plămânii
își dorise o fată — să-l ia moartea de băiat
frate-meu a fugit de acasă la bunici înspăimântat
doar tata se ruga liniștit în tindă
frământând o lacrimă cu privirea în grindă
unde țineau busuiocul unde era duhul casei
doftoroaia m-a adus la viață m-a uns cu țărână
m-a stropit cu apă rece scoasă atunci din fântână
eu mă luptam cu întunericul mă luptam cu lumina
cu trupul slab al mamei cu laptele și vina
de-a fi fost odrăslit sub gemeni dintr-o *fecioară*
și *un leu*
în trupul meu curgea sângele unui alt eu
otrava lumii îmi intra în timpane
iar în nas și în gură năvăleau mușuroaie dușmane
în ochi fulgerau amnare divine
și în culcușul pielii marginile se desfăceau din mine.
când am scos primul țipăt când mi-a intrat în gură duhul
prima rază de soare a retezat florile de salcâm:

s-a înălțat văzduhul.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

zodiaque

je suis né le 5 juin à 5 heures du matin le cinquième
jour de la semaine
ma mère dans le mal de l'enfantement maudissait
ses jours de toutes ses forces
elle désirait ardemment une fille – honni soit le garçon
mon frère aîné a couru ventre à terre éffrayé
chez les grands-parents
seul mon père priait paisiblement dans l'antichambre
où on conservait l'herbe royale qui retenait
l'esprit malin de la maison.
la guérisseuse m'a ramené à la vie m'a enduit de terre glaise
m'a arrosé avec de l'eau fraîche de la fontaine
échappant aux mains de l'obscurité j'arrivais à la lumière
au lait du sein de ma mère et à la difficulté
d'être né *gêmeaux* issu d'une *vièrge* et d'un *lion*
dans mon corps coulait le sang d'un autre moi
le poison du monde entrait dans mes tympan
dans le nez dans la bouche fondaient
des fourmilières ennemies
et dans la demeure de ma peau les marges du sang
se détachaient de moi.
quand j'ai poussé le premier cri
quand l'esprit dans ma bouche est entré
le premier rayon de soleil a coupé net
les fleurs de l'accace :

l'éther s'est élevé.

acarul păun

la masa de alături
din academia sticlelor goale
acari și manevranți
discută de o jumătate de ceas
despre boghiuri și deraieri de trenuri.

în fața mea francisc
cu vocea lui răgușită:
nici nu ști ce mult îmi plac tâmpiții
sunt singurii care pleacă acasă
nealterați de alcool
și de mersul istoriei.

le bouc émissaire

assis à la table à côté
de l'assemblée des bouteilles vides
des aiguilleurs et des manoeuvriers
se disputent depuis une demi-heure
au sujet des angles des bogies
et des déraillements des trains.

devant moi françois
avec sa voix enrouée:
tu ignores combien j'aime les idiots
ils sont les seuls qui rentrent chez eux
désaltérés par l'alcool
et par la marche de l'histoire.

fin de siècle

nimeni nu mai ascultă pe nimeni
în sala boltită a muzeului banatului
citesc un poem și nu-l înțelege nimeni
în vacarmul de nedescris al salonului de carte -
un congres de babe ar zice clasicii marxismului -
iar poetul e privit ca un șarlatan care vă ia banii
până când o voce — de nerecunoscut — a mea
rostește răspicat în microfon: *liniște*
măi dragă cititorule
dacă nu vrei să citești poemul în franceză.
lumea a amuțit pentru o clipă
autorul dă drumul textului
care le gădilă urechile
îi înfiorează pe toți și îi înalță
cam o jumătate de metru
în levitație
și deodată — poc — îi lasă să cadă
în beția de cuvinte a sfârșitului de mileniu.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

fin de siècle

personne n'écoute personne
dans la salle voutée du musée de banat
je lis un poème et personne ne l'entend
dans le vacarme indescriptible du salon de livre
un congrès de vieilles femmes – diraient les classique
du marxisme
et le poète est vu comme un imposteur qui vous
prend de l'argent
jusqu'à ce qu'une voix – impossible à reconnaître -
la mienne -
articule clairement au micro: *silence*
mon cher lecteur – hypocrite lecteur
si vous ne voulez pas que je lise le poème en français
tout le monde s'est tu l'auteur déclame le texte
qui leur chatouillent les oreilles
qui les excite tous et les élève
à un demi-mètre
en lévitation
et tout à coup – vlan – les laisse tomber
dans l'orgie des mots de la fin du millénaire.

accident

am ieșit singur din toropeala autobuzului
în miez de noapte
am întins mâna și am pipăit întunericul
am mângâiat în tăcere pubisul nopții
am închis ochii și i-am deschis
nici o minune
nici o lumină
numai noaptea scârboasă de păcură
și câteva stele tremurânde deasupra mea
câinii turbați ai necunoscutului dându-mi târcoale
împingându-mă spre margine
focul din tălpi urcă spre gheata
din șira spinării.
noaptea se prăbușea peste mine și îmi
pipăia pulsul
îmi simțeam respirația gură la gură
și mângâierea bizară
când deodată am descoperit borna văruiată
și marcajul șoselei care se lățea devenind
o cameră albă de spital
și o voce care mă chema într-una.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

accident

je suis sorti tout seul de la torpeur du bus
vers mi-nuit
j'ai étendu la main et j'ai tatonné dans le noir
j'ai caressé en silence le pubis de la nuit
j'ai fermé les yeux je les ai ouverts
pas de merveille
pas de lumière.
ce n'est que la nuit écoeurante de mazout
et quelques étoiles frémissantes au dessus de moi
les chiens enragés de l'inconnu qui rôdent
en me poussant vers le bord
le feu des talons monte vers la glace
de l'épine dorsale.
la nuit s'écroulait en moi et me cherchait le pouls
j'éprouvais sa respiration bouche à bouche
et son carressement bizarre
quand tout à coup j'ai découvert la borne chaulée
et le marquage de la chaussée qui
se dilatait en moi
dans une chambre d'hôpital
et une voix claire qui m'appelait
sans cesse.

doxuri & poezie

încolțit de glumele prietenilor
pe seama literaturii
mă gârbovesc pe zi ce trece
sub povara istoriei contemporane.
mi se pare că adolescenții de azi
nu mai citesc pe ascuns
doxuri & poezie
sunt înnebuniți de videoclipuri
și staruri americane
iar visele lor zac strivite
în întunericul discotecilor
în timp ce filosoful caută
în pubelele emanațiilor
legile noii democrații
iar stafia capitalismului sălbatic
a intrat în turma de porci a cetății.

séries noires & poésie

mis au pied du mur par mes amis
qui s'amuse aux dépens de la littérature
je me voue chaque jour
sous la charge de l'histoire contemporaine.
il me semble que les adolescents d'aujourd'hui
ne lisent plus en secret
des livres séries noires et des poèmes
ils sont fous de vidéoclips
et de stars américains
et leurs rêves gisent écrasés
dans l'obscurité des discothèques
pendant que le philosophe cherche
dans les poubelles des profiteurs
les lois de la nouvelle démocratie.
et le fantôme du capitalisme sauvage
est entré dans le troupeau de cochons de la cité.

poem de tranziție

cum mai nechează iepele de prăsilă
pe loturile țăranilor particulari
opintindu-se în hamul vechi de împrumut
de pe vremea colectivizării
când umblau activiștii cu moarea în straiță
iar acum sunt patroni au buticuri srl-uri

cum mai ies oamenii ca muștele prin grădini
și dau voioși târcoale mărunților zei vegetali
împlântați în pământul negru

trece și primăvara asta ca o criză de nervi
ca un vânt rece pe lângă serele aburite
cu răsaduri de varză și paradaise.

iar eu alunec ca un înecat în apa asta adâncă
mă cufund în mълul anotimpului de tranziție.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

poème de transition

et maintenant comment elles hennissent les juments
de la coopérative
sur les parcelles de terre de nouveaux fermiers
en travaillant dur dans le vieux harnais emprunté
du temps de la coopérativisation bolchevique
quand les activistes du parti ouvrier se promenaient
la besace vide sur le dos en courant après les chimères
et maintenant ils sont devenus 'mon patron' ils ont
des boutiques des s.r.l.
et comment ils sortent encore dans les jardins potagers
les pauvres gens
pareils aux mouches reveillées par les premiers rayons
de soleil
et ils rôdent autour de minuscules dieux végétaux
enfocés dans la terre noire.

ce printemps passe il aussi comme une crise de nerfs
comme un vent froid vers les serres couvertes de buée
des plantes de choux et des tomates.

et moi je glisse comme un noyé
dans les eaux profondes
je m'abîme dans la boue
de cette saison de transition.

chipul câmpiei

drum printre lanuri
străjuite de maci și laba cocostârcului
în hurducăturile căruței
cuvintele tatii întipărite dureros în memorie
până la sânge
asemeni fierului înroșit pe crupa vitelor:
„aici a fost pământul nost“

trap în toropeala amiezii
cu ciocârlii orbite de lumină căzând din văzduh
cu fire de colb între dinți
și miros de cai asudați.

am unsprezece ani (vârsta fiului meu)
și tata îmi șoptește ceva la ureche
poate începutul unui psalm
sau o povață pe care nici acum
la patruzeci și trei de ani nu o deslușesc
cu toate că îmi stăruie dureros în sânge.

le visage de la plaine

je me souviens
une route de campagne poussiéreuse parmi les blés
gardés par les coquelicots et par les géraniums dispersés
dans le ballotement du chariot.
les paroles de mon père gravées douloureusement
dans ma mémoire
jusqu'au sang
comme le fer rouge marquant la croupe du gros bétail:
'ici fût notre terre'

je me souviens
du trot des chevaux dans la torpeur du midi
des alouettes aveuglées par la lumière tombant de l'éther
des grains de sable entre les dents
et de l'odeur des chevaux en sueur.

je n'ai que onze ans (l'âge de mon fils)
et papa murmure quelque chose à mon oreille
peut-être le début d'un psaume
ou un conseil que je ne réussis pas à distinguer
même maintenant alors que je vais atteindre
quarante trois ans –
même s'il persiste douloureusement dans mon sang.

doi poeți și-o pisică neagră

tu nu ști ce înseamnă singurătatea
mi-a spus francisc pe când ieșeam
din prima cârciumă
uite o pisică neagră — asta e singurătatea
asta nu-i o pisică gândeam eu
e inspirația din poemul lui queneau
(pis pis pis — hmm — a șters-o porcul)
și topiți de aburul băuturii ne îndreptam
braț la braț spre birtul următor
cu un poem nedeslușit ce ne ardea mâinile
nu mai era nimeni pe stradă
decât doi poeți și-o pisică neagră.

deux poètes et un chat noir

tu ne sais pas ce que veut dire la solitude
me dit françois quand nous étions en train de sortir
de la première taverne
voilà un chat noir – ça c'est la solitude
ce n'est pas un chat noir pensait-je
c'est l'inspiration du poème de queneau
(pis pis minet minet – hmm – il a filé le pervers)
et anéantis par les vapeurs de l'alchool
nous nous dirigions
bras à bras vers la taverne suivante
avec un poème vague qui nous brulait les mains
il n'y avait personne dans la rue
que deux poètes et un chat noir.

bardezi

în barul de zi din centrul urbei
poreclit zona liberă
și cercul poeților dispăruți
stau la masă cu băutorii de absint
ai lui degas și picasso :
francisc petre și mircea.

fiecare cu gândul aiurea
își poartă stigmatul ca pe un obiect de lux:
francisc — răgușeala iradiată cu cobalt
petre — existențiala dializă
mircea — reumatismul din genunchi.

eu le susțin moralul de tineri pensionari
ei mă poartă spre tinerețea fără bătrânețe
a monopolului
spre viața fără moarte a berii.

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

bardejour

dans le bar de jour du centre de la commune
surnomé
la zone libre et le club des poètes disparus
je suis assis à table à côté de buveurs d'absinthe
de degas et picasso
françois pierre et mircea .

ils divaguent absents
et chacun porte son stigmatte comme un objet
de luxe:
françois - son enrrouement irradié par le cobalt
pierre - son existentielle dialise
mircea - le rhumatisme des genoux.

moi j'essaie de leur relever le moral
de jeunes retraités
eux ils m'emportent vers la jeunesse sans vieillesse
de l'alcool
vers la vie imortelle de la bière.

călătorie. exil

pe mine nu mă cheamă
nici paleologu
nici goma
nici monica lovinescu

mie prietenii îmi spun mocuzini
și am venit la paris
să amân moartea
cu o zi
o săptămână
un an
și notez într-un jurnal
cam tot ce mi se întâmplă

*si tu es jeune beau et riche
tu es mort.*

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

voyage. exil

je ne m'appelle pas
ni paleologu
ni goma
ni monica lovinesco.

les amis m'appellent mocuzini
et je suis venu à paris
pour retarder la mort
d'un jour
une semaine
un an
et je note dans mon journal
tout ce qui se passe avec moi.

*si tu es jeune beau et riche
tu es mort.*

adio. la pont neuf

cu mâinile încrucișate
ca într-o cămașă de forță
vă privesc de pe acest pod
pe sub care trece într-o zi de martie
șarpele galben al senei
cu solzii lui murdari plini de amintiri
și versuri de mallarmé și apollinaire
cu peisajele pe jumătate înecate în ceață
ale lui dufy și monet.

cu fălcile încheștate
ca într-o criză de epilepsie
rup cu dinții din culorile psihedelize ale cheiului
caut ceva cum ar fi pământul promis
o imagine pe care s-o immortalizez
nu doar cu sufletul
ci cu aparatul de fotografiat

dar acolo curge un râu o apă tulbure
care îmi duce la vale trupul și nu se mai oprește.

adieu. à pont neuf

les bras croisés
comme dans une camisole de force
je vous regarde de ce pont
par où passe un jour de mars
le serpent jaune de la seine
avec ses écailles sales pleines de souvenirs
et des vers de mallarmé et apollinaire
avec des paysages de dufy et monet
à demi noyés dans le brouillard.

les mâchoires serrées
comme dans une crise d'épilepsie
je déchire avec les dents les couleurs psychédéliques du quai
je cherche quelque chose comme ce serait la terre promise
une image prête à être immortalisée
non seulement avec mon âme
mais avec mon appareil photo

mais là bas coule une rivière à l'eau trouble
qui mène mon corps en bas et ne s'arrête plus.

istoria emoțiilor mele

proaspăt întors din culisele provinciei unde a mai
încheiat un pact cu iluzia
poetul scrutează realitatea cu ochii
unui convalescent ce năzuise într-o boală curabilă.
el așteaptă bătaia de aripi a reveriei și neputându-se
consola cu o victorie ușoară își abandonează lucrarea —
sau numai o întrerupe — lăsând-o pe mâna zeloșilor
tipografi
sau a cititorilor ispitiți de domnia trecătoare
a literei tipărite în care se refugiază totuși spiritul nostru
constrâns în cele din urmă
să ne exprime.
istoria emoțiilor mele și a disperării de a căuta
cuvântul își are începutul în copilărie
acea noapte a sfântului bartolomeu căreia nu reușeam
să-i imaginez o scriere
până când - odată —
învățătoarea ne-a arătat nervurile unei frunze.
și totuși numai odată cu structurile suspendate
ale bibliei
am deprins drumul spre inima limbajului.
a fost o cale lungă și șovăielnică în care reveriile profane
jocul erotic legea talionului aplicată prietenilor mei
mocnind mereu
în subconștient și lectura cărții profețiilor m-au făcut
să înțeleg mai bine limitele condiției narcisiace.
citirea în oglindă complexe de inferioritate deveniseră
- fatalmente — un impas în care
mă aruncaseră propriile mele neliniști.

l'histoire de mes troubles

récemment rentré des coulisses de la province où il a signé
un nouveau pacte avec l'illusion le poète scrute la réalité
aux yeux d'un adolescent qui avait aspiré à une maladie curable.
il attend le battement des ailes de la rêverie et sans pouvoir
se consoler à un victoire facile il abandonne son travail –
ou seulement il l'interrompt – laissant dans la main
des zélés typographes
ou des lecteurs tentés par le règne passager
de la lettre imprimée où se réfugie quand même notre esprit
contraint – à la fin des fins –
de nous exprimer.
l'histoire de mes troubles et du désespoir de chercher
le mot debute à l'âge de l'enfance
cette nuit de saint bartholomé
à laquelle je ne réussissais pas
à lui imaginer une écriture
jusqu'au moment où
la vieille institutrice nous a montré les nervures d'une feuille.
et pourtant ce n'est qu'à l'occasion de la lecture
des structures suspendues de la bible
j'ai appris le chemin vers le coeur du langage. c'était un
long et vacillant chemin où les rêveries profanes
le jeu érotique la loi du talion qui couvait
dans le subconscient et la lecture du livre des profètes
m'ont fait à mieux
comprendre les limites de la condition narcissiaque.
les complexes d'infériorité étaient devenues – fatalement –
une impasse où j'étais abandonné par mes propres
inquietudes.

avertisment : *la vie est brève*

nu știu alții cum sunt
dar eu
când mă așez în fața
mașinii de scris
parcă-mi saltă și acum inima
de bucurie
iar mâna tresaltă tânjește suspină
spre trupul iubitei cu mers de felină
spre viața proscrisă cu gust de velină

viața e frumoasă merită
s-o trăim
cine bea îi dă cu piciorul
viața e importantă merită
s-o trecem pe curat
toți ar vrea o bucățică din tine
merită s-o

*(la vie est brève
un peu de rêve
un peu d'amour
et puis bonjour)*

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

avertissement: *la vie est brève*

je ne sais pas comment les autres se trouvent
mais moi
quand je suis assis devant
la machine à écrire
il me semble que mon coeur bondit
de joie
et la main tressaute dépérit soupire
vers le corps de mon amoureuse à pas de feline
vers la vie proscrite à goût de veline

la vie est belle ça vaut la peine
de la vivre
celui qui boit se désintéresse
la vie est importante ça vaut la peine
de la mettre au net
tous voudraient un morceau de toi
ça vaut la peine de la

*(la vie est brève
un peu de rêve
un peu d'amour
et puis bonjour)*

balada profului de francă

's-un prof cu def
dar fără grad
introvertit
și retrograd
naveta-n sus
naveta-n jos
clipet sfios
mers nesupus

errez suav
spre satul șvab

zilnic planeta
o măsur
c-un autobuz
aspirator
stau la șosea
pe vreme rea
și-n alte părți
cu nasu-n cărți
s-ajungi e-un chin
la Sanktmartin

errez galant
spre Schwabenland

pe teze scriu
cu pixul roș
(papa-n sicriu
e. ș-al meu moș)

istoria emoțiilor mele/ l'histoire de mes troubles

errati sfioși
sub chiparoși

v'la la france
un hexagon
unde-o fi mas
françois villon?

errează-n van
spre *neiges d'antan*

chiar *notre-dame*
și podul nou
n-aveau tam-tam
și nici metrou.

un sfinx ciobit
na-po-lé-on
în vechiul dom
a ațipit

errează fix
la sumbrul styx

iar *tour-eiffel*
nu fu de fel
nici prin văleat
prea agreat

errează-n zori
cu capu-n nori

la *moulin-rouge*
muzică rock
domnii-s mofluji
la belle epoque!

Gheorghe Mocuța

*erra-vor toți
pe patru roți*

*sub obelisc'
ul fără miez
flașneta risc'
o marseillaise.
sieur jean-paul
sun-un talang
e mort de gaulle
viv'l' président*

*erra-vor crez
în père-lachaise*

*ca un clochard
mă plimb pe chei
printre borfași
și domni atei*

*Dieu se meurt
qui' a pas de chance
et je demeure
et vive
et vive
le professeur
et vive la france!*

balada parisului nocturn

pe *esplanade de la défense*
parisul intră în balans
din mii de ochi clipesc în zare
champs elysées'n apus de soare

mulțimi de flashuri izgonesc
pe zei din negrul dom ceresc
noian de fulgere țin trena
acordeonului pe sena
când se-nfiripă o idilă
între-un metec și o copilă

paris nocturn — alb babilon
cu zeci de limbi și-un singur ton
maghrebieni turiști evrei
studenți nababi poeți lachei
americani și nemți și ruși
artiști famelici și hinduși
panchiste și clocharzi soioși
café-au lait înalți osoși

din subterane urcă seve
spre cerul marilor manevre
cu *jean eiffel* urcăm în turn
răpuși de foame ca saturn
în depărtări o ghilotină
despică noaptea de lumină

din *esplanade de la défense*
privesc parisul — straniu dans
arc de triumf și babilon
delir de sticlă și beton
reclame zgomot și turiști
femei de noapte ariviști
parisul tinerilor barzi
gavroche prezicători bavarzi
golani și fraieri — idiști
victimizați și parigoți
(ca iona-n burta celui chit
si tu me quittes je te quitte)

din turn chiar luna varsă jar
peste mulțimea-n rock cu *jarre*
iar chipul lui *prévert* apare
la miezul nopții'n felinare

prin parcuri urmăresc în van
să dau de umbra lui *cioran*
îl caut pe *brancusi*'n zadar
cu ghidul meu de buzunar

îl caut în van pe *ionesco*
pe *boul'saint'mich'* într-un bistro
abia-o zăresc pe *pont des arts*
pe *lady di* c'un ins bizar

din *esplanade de la défense*
ascult parisul — un suspans
între abis și univers
între declin și *renaissance*.

Cuprins/ Sommaire

Notă asupra ediției/ Note sur l'édition/ 5
semne particulare/ 6 signes particuliers/ 7
bioritm/ 8 biorythme/ 9
epistolă către un prieten/ 10 lettre à un ami/ 11
dis-de-dimineapă 12/à l'aurore/ 13
o relatare din obsedantul deceniu/ 14 une histoire
de l'obsedante décennie/15
reveria 16/ la rêverie/ 17
nașterea poemului/18/naissance du poème 19
cinci simțuri/20cinq sens/ 21
am descoperit un vechi prieten/ 22 j'ai découvert un vieil ami/ 23
vis/ 24 rêve/ 25
turmele/ 26 les troupeaux/ 27
citind cu un singur ochi/ 28 en lisant d'un seul oeil/ 29
epitaf/ 30 épitaphe/ 31
salonul 13/ 32 le salon nr. 13/ 33
balada înălțării/ 34 ballade de l'élévation/ 35
versul/ 36 le vers/ 37
câmpia secretă/ 38 la plaine secrète/ 39
colecție particulară/ 40 collection particulière/ 41
insomnie cu o carte/ 42 insomnie avec un livre/ 43
poemul/ 44 le poème/ 45
încercare asupra emoției/ 46 essai sur l'émotion/ 47
gândul curat al dimineții/ 48
l'esprit sain du matin/ 49 somnul nașunii/ 50
le sommeil de la nation/ 51
vertij/ 52 vertige/ 53
insomnii/ 54 insomnies/ 55
underground/ 56 underground/ 57
ovidiu la tomis/ 58 ovide à tomis/ 59
simulacre/ 60 simulacres/ 61
cocon/ 62 cocon/ 63
poemul ca obstacol și ieșire din impas/ 64 le poème en tant qu'obstacle
et issue de secours/ 65
introducere în teoria poemului pentru emanați politicieni și târfe/
66 introduction
dans la théorie du poème à l'usage des politiciens nouvellement émergés
et des putes/ 67

Gheorghe Mocuța

prietenii spulberate/ 68 amitiés émietées/ 69
ars poetica/ 70 ars poetica/ 71
omul de litere/ viața de hârtie/ 72 l'homme de lettres/ la vie de papier/ 73
la aceeași masă/ 74 à la même table/ 75
poetul/ 76 le poète/ 77
(punerea în abis)/ 78 (mise en abyme)/ 79
viața lumii/ 80 la vie du monde/ 81
poem cu răspundere limitată/ 82 poème à responsabilité limitée/ 83
°apte vaci slabe/ 84 sept vaches maigres/ 85
viața la țară/ 86 la vie à la campagne/ 87
zodiac/ 88 zodiaque/ 89
acarul pâun/ 90 le bouc émissaire/ 91
fin de siècle/ 92 fin de siècle/ 93
accident/ 94 accident/ 95
doxuri & poezie/ 96 séries noires & poésie/ 97
poem de tranziție/ 98 poème de transition/ 99
chipul câmpiei/ 100 le visage de la plaine/ 101
doi poeți °o pisică neagră/ 102 deux poètes et un chat noir/ 103
bardezi/ 104 bardejour/ 105
călătorie. exil/ 106 voyage. exil/ 107
adio. la pont neuf/ 108 adieu. à pont neuf/ 109
istoria emoțiilor mele/ 110 histoire de mes troubles/ 111
avertisment: la vie est brève/ 112 avertissement: la vie est brève/ 113
balada profului de francă/ 114 balada parisului nocturn/ 117